

Motion till riksdagen 2005/06:K325

**av Else-Marie Lindgren och Torsten Lindström
(kd)**

Slopande av landstingen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om ytterligare tilläggsdirektiv till Ansvarskommittén angående landstingen.

Motivering

Under senare år har de demokratiska nivåerna blivit fler. Till kommuner, landsting och riksdag har EU tillkommit. Kommunen utgör självklart grunden i demokratin. Staten har ett ansvar för hela landet, och EU arbetar på europeisk nivå. Landstingen däremot agerar, med undantag för de två regionförsöken, utifrån Axel Oxenstiernas länsindelning från 1600-talet. För medborgarnas trygghet är det viktigt att nivåerna är kvalificerade att klara sina respektive uppgifter. Både demokratiskt och kompetensmässigt går det att ifrågasätta om så är fallet i dag.

En av de grundläggande delarna i välfärden är en väl fungerande sjukvård. Att ingen ska behöva vänta olidligt länge på vård är ett anständighetskrav. Trots medarbetarnas engagemang är det tydligt att något är sjukt med landstingens ansvar för vården. Köer är mer regel än undantag. Personalen är sjukskrivna med både mänskliga och ekonomiska kostnader som följd. De flesta landsting har usel ekonomi, och nedskärningar är ett återkommande hot. Människor rör sig fritt över gamla gränser, och det går inte att motivera orättvisor mellan olika landsdelar. Att år 2004 i den globala och europeiska integrationens tidevarv hålla fast i föråldrade gränser som de facto hindrar människor att få vård där det mänskligt och geografiskt är bäst går inte att försvara. Allt fler skaffar också egna sjukvårdsförsäkringar när de inte törs lita på vården, samtidigt som sjukvården får svårare att klara sin uppgift ökar behoven. En av de största generationsväxlingarna står för dörren när efterkrigstidens första barnakull, de många 40-talisterna, går i pension. Samtidigt är deras

Fel! Okänt namn på

barn och barnbarn så få att varken arbetskraft eller skatter räcker till. Det kräver en optimal organisation.

Landstingsföreträdare pekar gärna å sin sida med viss rätta på att kommunerna är för små för att ta över vården. Det är heller ingen lösning att kommunalisera all vård. Snarare visar kommunaliseringen av skolan hur det går när ansvar och verksamhet överläts utan vidare.

Under senare år har en del vård och psykiatri förts över till kommunerna. Det har lett till revirstrider när landsting och kommuner träter om vem som ska betala räkningen medan människor faller mellan stolarna. Medborgarna har rätt att förvänta sig mer. En modell där kommunen som den basala demokratiska nivån tar över basal vård, primärvården, är däremot intressant. Staten får ansvar för den specialiserade vården som kan ha olika utförare i olika delar av landet så länge de klarar nationellt fastställda kvalitetskrav och prioriteringar. Därmed demokratiseras ansvaret för den nära vården. Att den specialiserade vården läggs på en annan demokratisk nivå, staten, bör motverka orättvisor och garantera att den drivs optimalt. Kvar av den gamla länsindelningen blir den statliga regionala administrationen i länsstyrelserna. Dessa styrs av en omfattande detaljstyrning från regeringen. Länsstyrelserna kan slås samman till ett lägre antal. I praktiken skulle därmed antalet län minska samtidigt som både demokratin och kompetensen gynnas. Det är rimligt att regeringen i ytterligare tilläggsdirektiv till Ansvarskommittén uppdrar till kommittén att utreda landstingens avskaffande och föreslå den modell som ska ersätta landstingen.

Stockholm den 3 oktober 2005

Else-Marie Lindgren (kd)

Torsten Lindström (kd)